

16/9 STŘEDA / WEDNESDAY

18.00 (6.00p.m.) Dolní Lukavice / kostel sv. Petra a Pavla

Dyškanti

Michaela Korychová, Jana Masopustová, Jana Mikulášová, *soprán*

Lucie Kolářová, Ludmila Dvořáková, *alt*

Martin Horyna, Vít Podroužek, Jiří Tröstl, *tenor*

Jan Marek, Vladimír Jantač, Tomáš Vávra, *bas*

Pavla Schwarzová, *viola da gamba*

Martin Horyna, *stolní varhanní pozitiv, umělecký vedoucí / table positive organ, artistic leader*

Hudba v kostele sv. Víta v Českém Krumlově kolem let 1600 a 1750

Music in the St. Vitus Church in Český Krumlov around the years 1600 and 1750

Hudba nedělních nešpor kolem roku 1600 / Sunday Vespers c. 1600

Giovanni Gabrieli / 1555 - 1612

INTONATIO SEXTO TONO (*varhany / organ*)

Anonym / Anonymous

DEUS IN ADJUTORIUM MEUM INTENDE

Giovanni Gabrieli

INTONATIO QUARTO TONO (*varhany / organ*)

Jachet de Mantua / 1483 - 1559

ŽALM LAUDATE PUERI S ANTIFONOU LAEVA EIUS

Anonym / Anonymous, c. 1600

HYMNUS EXULTET CAELUM LAUDIBUS

Orlando di Lasso / 1532 - 1594

**MAGNIFICAT OCTAVI TONI
ANTIFONA SALVE REGINA**

**Výběr motet evropských skladatelů 16. století z českých pramenů / A
Choice of the 16th Century European Composers' Motets**

**Orlando di Lasso
QUI CUPIT EXSOLVI**

**Pandolfo Zallamella / 1551 - 1591
ADORNA THALAMUM
INGREDIENTE DOMINO**

**Jacob Handl-Gallus / c. 1550 - 1591
MISIT HERODES REX MANUS**

**Na návštěvě v protestantském městě kolem roku 1600 / A visit to a
Protestant town around 1600**

**ANONYM / ANONYMOUS / c. 1590
V NADĚJI BOŽÍ MISTR HUS JAN / HOPING IN GOD, MASTER JAN
HUS
SALVE, SANCTE CINIS
NA POČÁTKU CÍRKVE SVATÉ / ON THE BEGINNING OF THE
SACRED CHURCH**

**Balthasar Resinarius / 1485 - 1544
NUN BITTEN WIR
GOTT DER VATER**

**Chránová hudba pozdního baroka (kolem 1750) / Sacred Music of the Late
Baroque (c. 1750)**

**Georg Reutter / 1708 - 1772
TIMETE DOMINUM
DOMINE MISERERE
SACERDOTES DOMINI**

Kostel sv. Víta v Českém Krumlově představuje nejen významnou architektonickou památku, ale také byl až do zřízení českobudějovického biskupství na konci 18. století jakýmsi centrem církevního života v jihočeském regionu. Jistě tomu bylo proto, že Český Krumlov patřil po staletí k sídelním městům významných šlechtických rodů. Tomu odpovídala i úroveň bohoslužebné hudby, která v prostoru kostela zněla. Konkrétní svědectví pocházejí ze dvou období. Tím prvním je doba posledních Rožmberků na přelomu 16. a 17. století. Dochovaly se z ní tři objemné rukopisy s polyfonním repertoárem pro mešní a hodinkovou bohoslužbu. Z hudby ke svátečním nešporám podle jednoho z těchto rukopisů byla sestavena první část koncertu. Rukopis obsahuje vícehlasé partie žalmů, hymnů a Magnificat, které se střídaly s chorálním zpěvem z žaltáře a antifonáře. Repertoár pocházející z různých zdrojů byl zčásti upravován pro místní zvyklosti. Například z nedělních žalmů Jacheta de Mantua (tiskem vyšly v Benátkách v roce 1550) byl zapsán jen každý třetí verš s poznámkou, že vícehlas se má po verši střídat s chorálem a varhanními versety. Jako varhanní partie byly použity původní části Jachetovy kompozice. Střídavý zpěv chorálu a polyfonních úprav byl běžný i v hymnech a Magnificat. Orlando di Lasso je v českokrumlovských pramenech zdaleka nejčastěji zastoupeným autorem. Podle pozdějšího inventáře měli zpěváci k dispozici také rozsáhlou tištěnou sbírku motet Orlanda di Lasso *Magnum opus musicum* z roku 1604. Ostatní hudba té doby včetně varhanních skladeb pochází z hudebnin, které vlastnili Rožmberkové.

Český Krumlov byl vždy katolickým městem. Asi 40 km vzdálené Prachatice byly městem utrakvistickým. V rámci Husova roku jsme proto zařadili do programu několik ukázek protestantského repertoáru včetně dvou skladeb pastora z České Lípy **Balthasara Resinaria**, který své písně psal pro luteránskou bohoslužbu. Svými latinskými skladbami je zastoupen i v Českém Krumlově. Moteta o Mistru Janu Husovi patří ke vzácně dochovaným památkám jeho dobového kultu, který byl pěstován v utrakvistické církvi. Jde o hudbu, která se dochovala jen náhodou, po roce 1620 byla záměrně ničena.

Další hudebniny se dochovaly z období 1750 až 1850. Nacházejí se mezi nimi také skladby kapelníka dómu sv. Štěpána ve Vídni a Haydnova učitele **Georga Reuttera**. Pocházejí z doby, kdy císařovna Marie Terezie vyhlásila boj barokní pompě a začala zakazovat trubení a bubnování v kostele. Tehdejší bohoslužba v mnohém připomínala koncert a hudebníci a účastníci bohoslužby se velkolepého zvuku neradi vzdávali. S přibývajícím vzdáleností od hlavního města monarchie to asi nebylo tak zlé, ale ve Vídni prý byl dohled na dodržování nových vyhlášek velmi přísný. Reutterovy skladby těmto požadavkům vycházejí vstříc a vyznačují se oproštěným, téměř klasicistním slohem.

Jachet de Mantua pocházel z Francie, působil ale na různých místech v Itálii, zejména v Mantově. Je považován za jednoho z hlavních skladatelů duchovní hudby první poloviny 16. století. Když skladatelé jeho generace dosáhli zenitu

své tvorby, přišel do Itálie **Orlando di Lasso**. Pocházel z belgického Monsu, po mládí stráveném v Itálii, kam byl jako většina jeho současníků naverbován jako dětský zpěvák, zakotvil v Mnichově, kde se stal kapelníkem vévodské dvorní kapely. Spolu s Palestrinou byl dovrшитelem hudebního slohu pozdní renesance a celoevropsky nejoblíbenějším skladatelem své doby. V používání hudební rétoriky (téměř každé slovo je hudebně zvýrazněno nebo interpretováno odpovídajícím hudebním obratem) se stal vzorem pro celou další generaci skladatelů, která již stojí na prahu barokní doby. Zatímco benátský skladatel a varhaník **Giovanni Gabrieli** patří k největším postavám vrcholné renesance v Itálii, **Pandolfo Zallamella** je naopak dnes málo známý. Pocházel ze šlechtické rodiny z italského města Ravenna. Stal se knězem, ale jako žák skladatele Constanza Porty dosáhl také hudebního vzdělání a střídavě s ním vykonával úřad kapelníka dómu v Ravenně. Jeho dílo není rozsáhlé, ale několik jeho motet se dostalo do antologie skladeb italských autorů *Sacrae cantiones*, která vyšla v Norimberku v roce 1585. Sbírkou byla u nás velmi oblíbená, vlastnili ji nejen Rožmberkové, ale také mnohé kůry ve větších českých městech. V Zallamellových skladbách se hudební rétorika vyskytuje ještě ve větší míře než u Lassa. Něco podobného lze říci i o hudbě jeho středoevropského současníka **Jacoba Handla**. Pocházel ze Slovinska, prošel několika rakouskými kláštery, Olomoucí, aby nakonec zakotvil v rudolfínské Praze jako kantor malého kostelíka sv. Jana na Břehu na místě dnešního Divadla Na zábradlí. V Praze také publikoval monumentální sbírku motet *Opus musicum*, ze které pochází naše ukázka.

Martin Horyna

Soubor **DYŠKANTI** existuje od roku 1982. Věnuje se především polyfonní hudbě z českých pramenů 16. století s občasnými výlety do hudby středověku a baroka. Repertoár čerpá především z výzkumné práce svého zakladatele a vedoucího Martina Horyny. V letech 2014 a 2015 soubor intenzivně nahrával pro Český rozhlas, jeho snímky jsou pravidelně vysílány v rámci seriálu Liturgický rok v hudbě 15. a 16. století, který vysílá stanice Vltava.